

5. června 2009

V ČÍSLE:

28

Ročník 18

Autoři a publikace z UP uspěli na mezinárodním veletrhu Svět knihy ● Na aktuální téma: Kdo bude rektorem UP v příštích čtyřech letech? ● Rozhovor s prof. Janem Švejnarem ● Představujeme: Noví emeritní profesori UP

V rámci Amerického jara 2009, které letos vůbec poprvé bylo rozšířeno také do Olomouce a Olomouckého kraje, přednášel v Arcibiskupském paláci prof. Jan Švejnar. Významný ekonom hovořil na téma „Evropské a americké spojení v době krize“. Přednášky, kterou uvedl prorektor UP JUDr. Michal Malacka, se účastnila také Jiřina Rybáčková, zakladatelka a organizátorka cyklu Amerického jara. (Další informace níže a na str. 5.)

-red-, foto -mo- ▶

Slavnostní akty v aule Právnické fakulty UP

■ Prof. Libuše Hrabová, CSc., profesorka Katedry historie FF UP (na snímku), a prof. Jan Lasovský, CSc., profesor Katedry fyzikální chemie PŘF UP, jsou dalšími emeritními profesory UP. Přiznání těchto práv převzali 29. 5. v aule PF UP při slavnostním aktu, který se uskutečnil v rámci promoce absolventů doktorských studijních programů a jmenování nových docentů. (Více informací přinášíme na str. 2 a 6.)

Přiznání práv emeritního profesora je symbolickým oceněním odborných kvalit vědce. Univerzita Palackého zároveň umožňuje univerzitním pracovníkům tímto způsobem udržet kontakt s experty, kteří odcházejí do penze, a poskytuje jim možnost dále vědecky bádát.

-red-, foto -mo-

Česká hlava a České hlavičky: uzávěrky přihlášek a nominací se blíží!
Dnem 30. 6. vyprší termín pro přihlášky soutěže České hlavičky 2009 a pro nominace na Národní cenu vlády ČR – Česká hlava 2009. Uzávěrka přihlášek 8. ročníku soutěže Česká hlava 2009 v dalších kategoriích pak proběhne 15. 9. Celkové dotace na letošní odměny přesahují tři miliony korun. Podrobné informace viz <http://www.ceskahlava.cz/>.

Profesor Jan Švejnar: Krize je testem vůdcovství

■ Spojené státy americké by mohly být vodítkem, jak se dostat z finanční krize. Myslí si to prof. Jan Švejnar, který 27. 5. v závěru své přednášky přítomným doporučil, aby každý jednal podle své úvahy, vnější orientační bod však hledal v epicentru krize, tedy USA, které jsou v ekonomických reakcích velmi pružné. „I když je to velmi předčasné, některé firmy už hlásí na akciových trzích lepší výsledky,“ sdělil prof. Jan Švejnar s tím, že výši předstihu průběhu krize USA oproti Evropě je jedno až tři čtvrtletí.

Významný ekonom, mj. kandidát na prezidenta ČR v roce 2008, přednášel v olomouckém Arcibiskupském paláci na téma *Evropsko-americké spojení v době krize* v rámci olomoucké části cyklu Amerického jara 2009*. V zajímavém výkladu spojeném s diskusí hovořil především o spojení dvou kontinentů v době největší recese od druhé světové války. Právě euro-americké spojení považuje prof. J. Švejnar za stěžejní. Ve zkratce se uznávaný ekonom nejprve zmínil o vzniku finanční krize, a to když se vrátil k realitám na americkém trhu. Hovořil o době, kdy Americká centrální banka snížila úrokové hypoték, o pozdějších nových finančních nástrojích, nad nimiž podle jeho slov nebyl dostatečný dohled. „V době, kdy si finanční instituce uvědomily, že finanční sektor není v pořádku, začaly zpříšňovat podmínky hypoték, jimž žadatelé však nebyli schopni dostat. V této návaznosti došlo na snižování cen realit, a s tím i tempa růstu ekonomiky,“ řekl ekonom Švejnar a dodal, že nejvíce jsou těmito událostmi postíženy rozvinuté ekonomiky,

v nichž se i nadále zvyšuje míra nejistoty. Ostatně to, že krize vznikla v rozvinuté ekonomice, je podle ekonoma Švejnarova samo o sobě velmi zajímavé, neboť finanční krize vznikají převážně v nerozvinutých ekonomikách. „Postižené finanční instituce se poté začaly zbavovat odpovědnosti, a to tím, že začaly prodávat půjčky jiným institucím ve formě jistých balíčků, jimž pak ratingové společnosti dávaly vyšší ohodnocení, než měly,“ řekl dále prof. Jan Švejnar, který i dnes upozorňuje, že recese postupuje velmi rychle a bude se ještě prohlubovat. „Já osobně se přikláním k Obamově perspektivě,“ sdělil pak v návaznosti na možná řešení. A měl tím na mysli razantní americká opatření v oblasti stimulace poptávky pomocí vládních výdajů. Právě o nich přijel Evropu nedávno přesvědčit i prezident USA. „Prezidentu Obamovi se podařil jiný cíl jeho návštěvy, a to navrátit popularitu USA. Bohužel to, aby Evropa reagovala na finanční krizi stimulací fiskálního zvýšení poptávky, se nepodařilo,“ řekl prof. Jan Švejnar

Dokončení na str. 5

Další ročník Literární soutěže pro studenty UP má své vítěze

■ Slavnostním vyhlášením cen, které se uskutečnilo 24. 5. v Centru Aletti, byl uzavřen letošní – v pořadí již patnáctý – ročník Literární soutěže pro studenty UP. Jeho vítězem se v kategorii poezie se stal student Pedagogické fakulty Jan Spěváček (na snímku vlevo), v kategorii próza zvítězil s povídkou „Listy“ posluchač Filozofické fakulty Michal Vyhřídál.

V soutěži se ve dvou kategoriích sešlo přes 40 studentských prací. „Všem autorům, tedy i těm, kteří se neumístili, je třeba poblahopřát, protože tvořit literaturu je velmi těžké a kdo to někdy zkusil, jistě ví, o čem mluvím,“ uvedl svou hodnotící řeč předseda poroty PhDr. Petr Hanuška (na snímku vpravo).

Zároveň dodal, že se s ostatními členy poroty se na vítězích ve velké míře shodl a že vítězi se stali opravdu ti nejlepší. „Zvláště u poezie je opravdu těžké najít shodu, je to často velmi subjektivní, každý vnímá básně trochu jinak, ale v tomto ročníku se nám to podařilo,“ dodal.

Dokončení na str. 10

Noc literatury v Knihovně UP

■ V Britském centru Knihovny Univerzity Palackého proběhla 13. května zajímavá akce s názvem *Noc literatury*. Tato akce se konala v mnoha městech po celé Evropě a Olomouc se díky Britskému centru stala jedním z nich. Každé město si svoji *Noc literatury* udělalo po svém – zatímco například v Praze četli pražští herci a čtení se odehrávalo na netradičních místech, kde by čtení literatury nikdo neočekával, v Olomouci se četlo v příjemném prostředí Britského centra a pro změnu četli lidé, kteří nejsou rodilými Čechy, ale v Olomouci už delší dobu žijí a česky umí velice dobře. Ve čtení se tak vystřídal Američan, Ir, Angličan a Němka, kteří četli české překlady literatury své země. Pak přišly na řadu povídky *Švédská Olomouc* v podání švédského autora, který je rovnou i česky napsal. „Celá akce získala takový mezinárodní nádech. Bylo moc milé slyšet krásnou literaturu v češtině s milým cizím přízvukem,“ zhodnotila tento nápad jedna z účastnic happeningu. A hosté se skutečně snažili, aby jejich vystoupení diváků, kterých bylo nakonec kolem šedesáti, zaujalo. Někteří si dokonce přinesli i vlastní rekvizity.

MgA. Simon Gill z Katedry anglického jazyka PdF četl z knihy britské autorky ukrajinského původu Mariny Lewycké „Dva karavany“

Po této předem připravené části byli návštěvníci vyzváni, zda také nechtějí přečíst kousek z nějaké své oblíbené knihy, kterou si přinesli s sebou. „Tohle bylo trochu riziko, nevěděli jsme, jestli se někdo takový najde, kdo bude chtít také číst, ale povedlo se to,“ řekl k tomu vedoucí Britského centra Mgr. Martin Štěrba. Lidé začali pomalu vytažovat nejrůznější knížky. V podání návštěvníků zazněl úryvek z románu *Pěna dní* od Borise Viana, *Pan Kaplan má stále třídu rád* od Leo Rostena, došlo i na Plíhalovy básničky, zenový příběh či španělskou poezii.

„Je potěšitelné, že zrovna v době, kdy je Olomouc nabitá nejrůznějšími kulturními akcemi a konkurence je opravdu veliká, si tolik lidí našlo čas a přišli si poslechnout nebo i ostatním přečíst zajímavou knížku,“ zhodnotil *Noc literatury* Mgr. Štěrba. Sympatické bylo, že celá akce měla sice mezinárodní rozměr, ale zároveň se silnými vazbami na Olomouc.

-chat-, foto -mo-

Z JEDNÁNÍ KOLEGIA REKTORA UP

Členové Kolegia rektora UP se na svém výjezdním zasedání v Rožnově pod Radhoštěm ve dnech 28.–29. 4. zabývali následujícími tématy: počty financovaných studentů; financování vědy a výzkumu; harmonogram voleb rektora UP; organizace a koordinace přípravy a realizace projektů OP VaVpI; aktualizace rozvojových plánů UP; datové schránky; vnější vztahy UP (Olomoucký kraj, SMO); návštěvy fakult – evaluace činností fakult (studijní programy, počty studentů, akreditace, kvalifikační struktura na fakultách, věda, výzkum a badatelské programy); Správní rada UP; Výroční zpráva o činnosti a hospodaření UP za rok 2008.

Podrobněji na www.upol.cz/odkazy/organy-up/kolegium-rektora-up/.

-red-

Festival „Labyrinty herectví“ ovládli divadelníci z Balkánu

■ Třetí ročník mezinárodního divadelního festivalu *Labyrinty herectví*, který proběhl ve dnech 3.–8. května v Uměleckém centru UP, představil olomouckému publiku představení, workshopy a semináře divadelníků nejen z České republiky, ale také z Makedonie, Bosny a Hercegoviny, Švýcarska či Rakouska. Během šesti dnů festival navštívilo na 600 diváků.

Jak vypadá divadlo jinde v Evropě, ukázaly na festivalu soubory z Academy of Performing Arts Sarajevo, The High Hat Theatre z Aglie, Hochschule der Künste Bern, Universität für Musik und darstellende Kunst Graz nebo Faculty of Dramatic Arts ze Skopje. Výjimečným divadelním zážitkem byla také představení Divadla MY, jehož soubor tvoří herci-klienti s handicapem z Centra sociálních služeb Klíč. Pod pokličku pantomimy pak mohli nahlédnout návštěvníci *Labyrintů* společně s ředitelem britské divadelní společnosti High Hat Theatre Johnem Langem, který se věnuje pohybové výuce, při níž využívá především indonéská bojová umění a tanec, práci s pohybovým transem a klasický indický tanec (na snímku).

„Letošní ročník se nakonec vydařil velmi dobře, a to i přesto, že těsně před konáním festivalu došlo k odřeknutí účasti jedním souborem. Z druhé strany, náhrada za něj, představení *Farma* v jeskyni, se setkala s velkým diváckým ohlaselem,“ dodala za organizátory Mgr. Martina Pálušová. V rámci doprovodných seminářů se Olomouci představil také makedonský režisér a divadelní a filmový herec Ermin Bravo, který zde uvedl nejen hru Alexeje Slapovského *Kinč*, ale seznámil návštěvníky festivalu také se svým příspěvkem na téma *Sjednocení smyslů a odhalení potenciálních divadelních postav v hercově osobnosti*. „*Labyrinty herectví* jsou pro studenty určitě dobrá zkušenost. Je pro ně přínosné slyšet konstruktivní kritiku od odbor-

níků, která je pozitivní i negativní, ale každopádně precizní, stručná a konkrétní,“ zhodnotil význam festivalu Ermin Bravo.

Z dalších dílen jmenujme například již zmíněného Johna Langa a jeho příspěvek na téma *Výrazový pohyb pro divadelní badatele* či dílnu *Proces improvizace* Vladimíra Milcina a Suzany Kirandziské z Faculty of Dramatic Arts Skopje.

Mezinárodní divadelní festival *Labyrinty herectví* je prvním festivalem v Evropě, jehož cílem je analýza divadelního jazyka evropských hereckých škol, a to jednak z hlediska praxe, formou představení a prezentačních dílen, ale také z hlediska teorie – formou rozborových seminářů, jež probíhají za účasti studentů, pedagogů a hostů z řad evropských odborníků na současné herectví. Letošní ročník proběhl pod záštitou primátora Statutárního města Olomouce Martina Novotného, ITI – Mezinárodního divadelního institutu a Václava Havla. Více informací na www.divadlolabyrinth.cz.

O. Martinek, foto -mo-

Doc. Přemysl Rut přednášel na FF UP

■ V prostorách Filozofické fakulty UP přednášel 12. 5. spisovatel, publicista a hudebník Přemysl Rut, docent na Katedře autorské tvorby DAMU, na téma „Proměny autorství“. Přednášku uspořádala Literárněvědná společnost AV ČR, pobočka Olomouc.

-red-, foto -mo-

Noví docenti a doktoři

■ V průběhu slavnostních aktů v aule Právnické fakulty UP 29. 5. (viz str. 1) se uskutečnilo také předání jmenovacích dekretů docentům, kteří se habilitovali na LF, FF, PdF, a promoce absolventů doktorského studijního programu LF, FF, PŘF a PdF.

Dekrety převzali: **doc. M. Adamus, Ph.D.** (Chirurgie), **doc. M. Gwozdziwicz, Ph.D.** (Chirurgie), **doc. P. Hamal, Ph.D.** (Lékařská mikrobiologie), **doc. E. Kmoňičková, CSc.** (Lékařská farmakologie), **doc. A. Novák, Ph.D.** (Filozofie), **doc. I. Plevová, Ph.D.** (Pedagogická psychologie), **doc. E. Štědroňová, CSc.** (Dějiny slovanských literatur se zaměřením Dějiny české, polské a ruské literatury), **doc. Z. Trzaskowski** (Dějiny slovanských literatur se zaměřením Dějiny české, polské a ruské literatury), **doc. W. Walat, Ph.D.** (Pedagogika).

Promováni byli absolventi doktorských studijních programů: **MUDr. Z. Hložek, Ph.D.** (Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, LF), **MUDr. I. Janík, Ph.D.** (Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, LF), **MUDr. P. Lukášek, Ph.D.** (Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, LF), **MUDr. E. Machytka, Ph.D.** (Vnitřní nemoci, LF), **MUDr. J. Minařík, Ph.D.** (Vnitřní nemoci, LF), **MUDr. P. Šantavý, Ph.D.** (Chirurgie, LF), **MUDr. M. Šimek, Ph.D.** (Chirurgie, LF), **MUDr. P. Tvrďý, Ph.D.** (Stomatologie,

LF), **Mgr. I. Burešová Wania, Ph.D.** (Srovnávací slovanská filologie, FF), **PhDr. R. Dittmann, Ph.D.** (Český jazyk, FF), **Mgr. A. Hanáčková, Ph.D.** (Teorie a dějiny literatury, divadla a filmu, FF), **Mgr. M. Charvát, Ph.D.** (Klinická psychologie, FF), **Mgr. J. Lazar, Ph.D.** (Románské jazyky, FF), **Mgr. M. Krappmann, Ph.D.** (Německá filologie, FF), **PhDr. F. P. Manuel, Ph.D.** (Klinická psychologie, FF), **Mgr. R. Skorunková, Ph.D.** (Klinická psychologie, FF),

Mgr. R. Hanuš, Ph.D. (Pedagogika, PdF), **Mgr. P. Jurkovičová, Ph.D.** (Speciální pedagogika, PdF), **Mgr. J. Kořínková, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. K. Nogolová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. R. Nováková, Ph.D.** (Antropologie, PdF), **PhDr. S. Obenaušová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Ing. A. Opletalová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **PaedDr. M. Pilát, Ph.D.** (Speciální pedagogika, PdF), **Mgr. Z. Podlipská, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. R. Polásek, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. I. Reimannová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **RNDr. S. Schubertová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. P. Sýkora, Ph.D.** (Pedagogika, PdF), **Mgr. P. Valachová, Ph.D.** (Pedagogika, PdF).

-red-, foto -mo-

Autoři a publikace z UP uspěli na mezinárodním veletrhu Svět knihy

■ Na letošním 15. jubilejním mezinárodním veletrhu Svět knihy, který se konal 14.–17. 5. v pražském Průmyslovém paláci, se představily také publikace autorů z Univerzity Palackého.

Největšího úspěchu dosáhli autoři ze španělské sekce Katedry romanistiky FF UP. Dvojice autorů prof. Jiří Černý a doc. Jan Holeš získala druhou cenu v kategorii Nejlepší biografický slovník za své dílo s názvem *Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky*, kterou vydalo nakladatelství Libri. Publikace obsahuje abecední slovník představitelů české lingvistiky od historie po současnost. Hesla nabízejí základní biografická data a hlavní obory činnosti každého lingvisty, seznam jeho nejdůležitějších publikovaných prací a pokud možno úplný soupis článků a dalších prací, které byly o něm publikovány. Do slovníku jsou zahrnuti i lingvisté jiných národností, kteří delší dobu pracovali v českém prostředí a významně se podíleli na rozvoji české lingvistiky (např. P. J. Safářik, N. S. Trubeckoj, R. Jakobson), a několik významných českých lingvistů žijících v zahraničí (např. J. Straka, L. Zgusta).

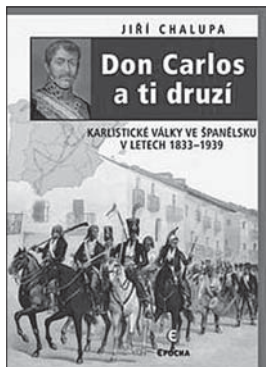
Dalším oceněním se může pochlubit doc. Jiří Chalupa rovněž z Katedry romanistiky, který získal cenu

Miroslava Ivanova v kategorii produkce literatury faktu za knihu *Don Carlos a ti druzi* s podtitulem *Karlícké války ve Španělsku 1833–1936*. Tuto knihu vydalo nakladatelství Epocha. Doc. Chalupa nabízí čtenáři poutavý příběh jedné významné evropské panovnické dynastie, která přes všechno vynaložené úsilí nikdy oficiálně na královský trůn neusedla. Přesto její příznivci a stoupenci, tzv. karlíste, poznamenali moderní španělskou historii zcela nepřehlédnutelným způsobem.

Do třetice se dařilo prof. Vítu Vozenílkovi a jeho autorskému týmu z PŘF UP a také Vydavatelství UP, které vydalo jeho knihu *Hranicko – Atlas rozvoje mikroregionu*. Tato publikace získala čestné uznání v kategorii Mapa roku 2008. Pro Vydavatelství UP to není první úspěch na tomto veletrhu. Již loni získal čestné uznání *Atlas podnebí Česka* od téže skupiny autorů. „Věříme, že už příště prolomíme bariéru a získáme nějaké umístění, první, druhé nebo třetí, že už to nebude jen čestné uznání,“ plánuje ředitelka vydavatelství RNDr. Hana Dziková.

-chat-, foto archiv VUP

Přibližně šedesát mladých lingvistů se sjelo do Olomouce

■ Ve dnech 11.–13. 5. proběhlo na Katedře bohemistiky X. mezinárodní setkání mladých lingvistů, které bylo věnováno tématu *Nepravdivost a nejednoznačnost v non/verbální komunikaci*.

Tradiční těchto setkání, jež byla iniciována pražským Ústavem pro jazyk český, přinesla na FF UP dr. Božena Bednaříková za podpory prof. Jana Kořenského. Nynější organizační tým je tvořen nejmladšími členy Katedry bohemistiky, a jeho vůdčí osobností je právě dr. B. Bednaříková.

Jubilejního desátého setkání se zúčastnilo na šedesát mladých lingvistů, nejen z České republiky, ale i ze Slovenska, Rakouska, Maďarska, Slovinska a Polska. Byli mezi nimi jak zkušení badatelé směřující k habilitaci, tak začínající vědeckí pracovníci, pro které bylo toto setkání první příležitostí vystoupit na vědeckém shromáždění. Možnost účasti byla mimořádně cennou zkušeností i pro graduální studentky, vítězky lingvistické sekce soutěže *Student a věda*. V publiku se pak, stejně jako v minulých letech, objevily významné osobnosti současné bohemistiky, jejichž názory a zkušenosti významně obohatily konferenční jednání.

Tradiční součástí programu je i pořádání specializovaného workshopu, který tvoří prolog celého setkání. V letošním roce byl věnován problematice budování komunikačních kompetencí ve výuce češtiny jako cizího jazyka. Mimořádným přínosem bylo vystoupení dr. Jiřího Nového, PhDr. Mileny Vonkové a Dr. Christofa Heinze, lektorů češtiny jako cizího jazyka na Wirtshaftsuniversität Wien, kteří zde prezentovali činnost tamějšího bohemistického pracoviště.

Účastníci X. mezinárodního setkání mladých lingvistů ocenili jak odbornou úroveň jednání, tak vynikající atmosféru, k níž přispěl i doprovodný neformální program. Týmu organizátorů pod vedením dr. B. Bednaříkové je tedy nutno vyjádřit poděkování za vynikající práci a přání, aby se i příští ročník setkal s podobným úspěchem.

Darina Hradilová, foto -mo-

Úspěch studentů olomoucké Katedry hudební výchovy

■ Skvělého umístění dosáhly studentky olomoucké pedagogické fakulty Lucie Laubová a Jitka Hejná v Interpretacní soutěži pedagogických fakult, která proběhla ve dnech 12. a 13. 5. v Ústí nad Labem. Ve vysoké konkurenci svým výkonem přesvědčily a ve svých kategoriích získaly 1. místo.

Lucie Laubová (II. kategorie – sólový zpěv) ze třídy doc. Jaroslava Majtnera přednesla na soutěži árii Kleopatry z opery Giulio Cesare G. F. Händela a árii Zuzanky z opery Figarova svatba W. A. Mozarta. Houslistka Jitka Hejná (II. kategorie – smyčcové nástroje) ze třídy Mgr. Marie Horákové, Ph.D., provedla Preludium a Allegro G. Pugnanioho – F. Kreislera a Z domoviny, 2. duo (g moll) B. Smetany. K úspěchu přispěl nemalou měrou také klavírní doprovod PaedDr. Leny Pulchertové, Ph.D., a Mgr. Václava Horáka.

Soutěže se zúčastnili rovněž studenti slovenských pedagogických fakult z Bratislavy, Nitra a Prešova.

Všem účastníkům soutěže patří blahopřání a poděkování za reprezentaci fakulty.

-mh-, -red-

Slunečný Sportovní den UP

■ Minusovým bodem letošního Sportovního dne Univerzity Palackého bylo především jeho datum konání. Ale i přesto, že tradiční nabídka sportovních možností určená univerzitní veřejnosti proběhla ve zkušebním období 20. 5., účast na této akci byla v porovnání s loňskem vyšší a její organizátoři ji považují za úspěšnou.

Kromě horolezectví (zájem projevil pouze dva lidé) a části aerobicu (nepřítomnost lektorky) proběhly ve slunečném květnovém dni všechny avizované disciplíny. Našla se spous-

ta fanoušků lanových aktivit, bowlingu, volejbalu, tenisu, nohejbalu či orientačního běhu, hodně lidí se sešlo na florballu, lukostřelbě, badmintonu, někteří využili i možnosti kanoistiky či projížďek na kanoích. Našla se i taková pracoviště, která volno udělené rektorem UP využila ke sportování ve vlastní režii. Vzhledem k nádhernému počasí a nenáročnému terénu, který okolí Olomouce nabízí, se mnozí ze zaměstnanců UP věnovali především cyklistice.

-map-, foto -mo-

Krizová intervence na půdě školy

■ Na Pedagogické fakultě UP proběhla 7. 5. velmi zajímavá přednáška. Pozvali jsme komisaře záahové jednotky Policie ČR a policejního vyjednaváče, Mgr. Stěpána Klena. Aula byla plná studentů, pedagogů UP i učitelů, které přilákalo téma „Krizová intervence“. Mgr. Klen se zaměřil kromě tématu vyjednávání na školní prostředí, uváděl mnoho příkladů z praxe, hovořil a promítal videa o agresi, šikaně žáků i pedagogů, demonstračních sebevražedách a vraždách na půdě školy, extrémních situacích (řízené rvačky, parkour atd.). Byla to šokující a užitečná přednáška pro budoucí učitele; každý student by měl projít takovou přípravou, aby nebyl zaskočen v praxi. Mnohým trendem mezi studenty je například vyprovokování učitele, natočení jeho reakce na mobil a umístění na internet. Lektor hovořil o možnostech předcházení a řešení vyjatých situací.

Přednáška vzbudila mezi studenty velký zájem, poprosíme proto lektora o další přednášku v zimním semestru, o které dáme všem předem vědět.

Ing. D. Assenza, Ph.D., doc. J. Skopalová, Ph.D., L. Balarinová a I. Hlavinková

Kdo bude rektorem UP v příštích čtyřech letech? Jak to vidí členové Akademického senátu UP

Odpověď na tuto otázku, která bude v nejbližším období patřit na UP jistě k nejdiskutovanějším, bude známa nejdříve po zdárném průběhu voleb kandidáta na rektora UP na podzim tohoto roku. Už teď je však možno ji alespoň postupně odhadovat, a to i prostřednictvím ankety, kterou jsme připravili pro tři zbývající čísla univerzitního časopisu v tomto akademickém roce. Bezprostředně po vyhlášení řízení na volbu nejvyššího akademického představitele UP jsme položili následující otázku těm, jejichž hlasy v konečné fázi rozhodnou: senátorům olomoucké univerzity:

Podle jakých kritérií budete volit kandidáta na funkci rektora UP?

JUDr. Michal Bartoň, Ph.D. (Právnická fakulta): Půjde zejména o tato kritéria: dosavadní práce a zkušenosti kandidáta; manažerské (řídící) schopnosti; představení týmu prorektorů (za všechny oblasti odpovídá ve vztahu k AS pouze rektor jako hlava univerzity, AS by tedy mohl dopředu alespoň částečně znát odpověď na otázku, prostřednictvím koho bude rektor své úkoly realizovat); schopnost předložit jasnou koncepci řešení problémových otázek na UP jako jsou zejména vznik jasného a jednotného informačního systému na UP (po vzoru IS MU) včetně jednotné koncepce webových stránek a komunikace „navenek“; problém dodržování vnitřních pravidel UP ze strany fakult a zaměstnanců; vytvoření dostatečného a kvalitního zájmu pro fakulty na úrovni centrálních jednotek (např. služby IT).

Doc. Roman Kubínek, CSc., předseda AS UP (Přírodovědecká fakulta): První moje reakce na anketu Žurnálu byla spíše odmítavá a připadalo mi, že názory senátorů a senátorek mohou potenciálním kandidátům poskytnout „návod“, jak si před volbou připravit volební strategii. Musím ale připustit, že by to mohlo přinést užitečný přehled názorů.

Oproti mé první zkušenosti s volbou rektora, po necelém roce ve funkci předsedy AS UP, získávají mé představy o kritériích, podle kterých se budu při podzimní volbě řídit, mnohem konkrétnější podobu. Nebudu se zřejmě mylit, že stávající funkční období bylo oproti předchozímu mnohem náročnější. Doslova se roztrhl pytel s penězi z evropských fondů a bylo třeba začít o ně usilovat. Je třeba konstatovat, že se to prozatím velmi dobře daří. Donedávna se fakulty rovněž snažily o překot navyšovat počty studentů, aby získaly prostředky za studium, což umožňovala politika předchozí ministerské sestavy.

Nadcházející období se však zdá být oproti současněmu přímo dramatické. Vysoké školy vstupují do etapy, která nabízí další a ještě větší prostředky z operačních programů evropských fondů, na druhé straně však začíná období nejistoty ve financování VŠ z prostředků státního rozpočtu. Nové formy financování výzkumu a vývoje pravděpodobně přinesou větší nejistotu fakultám, kde pro vědu a jejich publikační výstupy nejsou tak vhodné podmínky, jako na fakultách, které svými výsledky mohou smělé konkurovat světu. Byl jsem očividně svědkem, jak dokázala výstavba nové Přírodovědecké fakulty zaměstnat nejen vedení fakulty, ale především univerzity, které při veškeré snaze naráželo na problémy, které přinášá nesmiřitelné vztahy mezi firmami, vstupujícími do výběrových řízení o lukrativní zakázky. A to nás čeká, v případě úspěchu v soutěži projektů OP VaVpI, výstavba v několikanásobněm rozsahu. Naopak v oblasti studijní se bude muset UP vypořádat se zmrazením kvót přijímaných studentů ze strany MŠMT a se snížením zájmu o studium, dané demografickým vývojem v nadcházejících letech. V případě zachování dosavadní autonomie fakult budou chtít „bohaté“ fakulty být ještě bohatší a jen nerady se budou chtít dělit s fakultami, na které dopadnou problémy s mnohem větší tíhou. V těchto složitých podmínkách například bojuje nejmladší Fakulta zdravotnických věd o své místo ve svazku UP. Za vše přebírá odpovědnost rektor se svým týmem. Jako celek musí být silní, kompaktní a musí podřídit vše jedinému cíli – uspět a udržet Univerzitu Palackého na špičce mezi vysokými školami v ČR. Samotný rektor se musí umět pohybovat na všech úrovních řízení VŠ od MŠMT až po úroveň vedení jednotlivých fakult UP. Musí být pro všechny fakulty nejen respektovanou osobnos-

ti, musí být také odolný jak po fyzické, tak i psychické stránce. Své manažerské schopnosti musí prokázat třeba tím, že se obklopí spolehlivými lidmi, kteří ho budou respektovat a jako jednotlivci budou spolehlivě garantovat bezproblémový chod svěřených resortů. Ukazuje se, že tato služba, kterou rektor se svým týmem poskytuje pro spokojenost početné akademické obce UP, vyžaduje jejich stoprocentní nasazení, kdy je třeba počítat s tím, že bude výrazně omezena jejich odborná, pedagogická práce i jejich další aktivity na dosavadních pracovištích.

K mému rozhodnutí, koho budu volit za svého rektora, rovněž přispěje posouzení, zda bude komunikativní, ochotný spolupracovat s Akademickým senátem UP, a který bude Senát považovat za partnera, a nikoliv za nepřátelsky naladěné seskupení vybraných členů akademické obce UP.

Doc. Eliška Sovová, Ph.D., MBA (Lékařská fakulta): Chtěla bych nejdříve poděkovat Senátu UP, že mi dal důvěru zvolením předsedkyně komise pro volbu nového rektora. Slibuji, že se budu maximálně snažit o to, aby volby byly důstojné a veřejnosti ukázaly, že olomoucká univerzita je silná organizace, která má kvalitní zaměstnanci a která vidí svou budoucnost v jednotě a dalším rozvoji.

Jak by podle mě měl vypadat budoucí rektor? Musí to být osoba s velkým morálním kreditem, která bude univerzitu sجدnocovat a bude schopná čestně obstát i v dobách krize, která hned tak neskončí. Dále musí být budoucí rektor dobrý manažer, který se bude věnovat hlavně strategickým záležitostem, mezinárodní spolupráci, vztahům se státní správou a samosprávou tak, aby se univerzita navzdory krizi dále rozvíjela. Také je pro mě určité důležité, jaké spolupracovníky si pro další práci vybere.

Už se těším na návrhy akademické obce a věřím, že Akademický senát vybere v říjnu nejlepšího z nejlepších.

Těším se také na bouřlivou diskusi akademických pracovníků o tomto tématu a na množství dotazů, na které kandidáti budou odpovídat.

Mgr. Jiří Langer, Ph.D., místopředseda AS UP (Pedagogická fakulta UP): Při volbách rektora budu u kandidátů zvažovat, zda se jedná o uznávané a charismatické osobnosti, které budou na postu rektora respektovanými partnery pro jednání vedená uvnitř i vně univerzity a dokáží efektivně hájit zájmy Univerzity Palackého zejména ve vztahu k MŠMT, městu Olomouc, jiným vzdělávacím a výzkumným institucím atd. Významnou roli v mém rozhodování budou rovněž hrát předložené manažerské a řídicí kvality kandidátů, návrhy koncepce řízení a dalšího rozvoje univerzity, stejně jako struktura a potenciální návrhy složení vrcholového managementu.

MUDr. Dagmar Riegrová, CSc. (Lékařská fakulta): Profil kandidáta na funkci rektora? Osobní manažerské zkušenosti získané ve vedoucí funkci organizace nejlépe vzdělávací, např. na úrovni fakulty; osobnost respektovaná, uznávaná jako odborník, moudrá, s přirozenou autoritou a schopností uplatnit přiměřenou dávku diplomacie (neboť vysokoškolské prostředí je sumou individualit); osobnost s obecně vyšší mírou vzdělání, dominující v profesním zaměření, současně se schopností komunikačních exkurzí do literatury, vědy, techniky, medicíny ...; osobnost s aktivně použitelnou jazykovou výbavou, nedominující v jednáních svůj názor, s fungujícími mechanismy sebekontroly, naslouchající.

Vzhledem ke specifičnosti prostředí UP by se mělo jednat o osobu zralou, bonusem by byla vyřešená otázka ambicí a přiměřená ekonomická nezávislost.

Zkrátka, poučený oběťavec, zcela oddaný výkonu funkce, navíc trvale mírně optimistického ladění ve styku s okolím.

Jsem si vědoma, že v dnešní době může být popis kandidáta na funkci rektora v mém podání použit jako vstupní vizum na uzavření oddělení (rozuměj psychiatrii). Jsem po třiceti letech zaměstnání na jedné ze součástí UP a v druhém funkčním senátorském období UP stále optimistkou, stále sprádám sny, stále se nevzdávám představy, že všichni budeme dělat to, co máme, nebudeme podvádět, lhát, krást ... , aby ten lepší z nás měl chuť stát v našem čele, a dostal tak šanci podpořit naše společné úsilí udržet, zlepšit kredit UP Olomouc mezi VŠ doma i v zahraničí.

Doc. Miroslava Přidalová, Ph.D. (Fakulta tělesné kultury): Vzhledem k tomu, že nadcházející období bude pro vysoké školy mnohem náročnější a dramatictější, co se týká nakládání s finančními prostředky, domnívám se, že rektor by měl být známou a výraznou osobností, mít manažerské schopnosti směřující ke kvalitnímu řízení a jednání na všech úrovních. Velmi důležité se mi jeví přímé jednání a komunikativnost vůči všem stranám, podobně jako úměrná míra rozhodnosti a zaujmutí konkrétního stanoviska ke konkrétním problémům. K dosažení konkrétního výsledku vede konkrétní a efektivní postup. Dosažený výsledek by měl být spravedlivě ohodnocen.

Měl by být loajální k UP, snažit se o prohlubování spolupráce v rámci pracovišť UP. Měl by být pracovitý, náročný sám k sobě i k jiným, ve smyslu zodpovědného plnění svých úkolů a úkolů svých spolupracovníků, s tím, že by se měla zvýšit míra zodpovědnosti a zaujmout odpovědný přístup k vyvozování důsledků při neplnění závazků a povinností.

Důležitým faktorem, který bude hrát roli při mém rozhodování, je složení nového týmu managementu UP a koncepce.

Důležitá je také forma a míra propagace UP zevně, tzn. rozsáhlejší spolupráce s městem a krajem, která se mi jeví jako ne zcela 100% naplněna. Vzhledem k náročnosti dané funkce je zřejmé, že musí být smířen s „útlumem“ svého odborného růstu.

Při výběru z kandidátů na funkci rektora se mi rovněž jeví jako podstatné hledisko a stanovisko AS FTK UP, podobně jako vedení FTK UP a členů akademické obce, k jejichž názorům se chystám přihlížet, neboť jsem byla vyslána do AS UP na základě voleb na FTK UP.

PhDr. Ladislav Jakub (Filozofická fakulta): Při výběru kandidáta na funkci rektora UP budu zohledňovat několik kritérií. V první řadě se domnívám, že pozice rektora je pozicí manažersko-organizační, a kandidát by měl tudíž disponovat především těmito schopnostmi. Dále pro mě bude důležité, jakou vizi volebního působení bude kandidát prezentovat, včetně týmu prorektorů, kteří by se měli na realizaci této vize podílet. Právě tato jména budou pro moji volbu zcela klíčovými.

Připravila -mav-

Odpovědi dalších senátorů na anketní otázku Žurnálu UP naleznete v příštím čísle.

O příčinách i možných perspektivách dalšího vývoje současné ekonomické krize s profesorem Janem Švejnar

Přednáška světově uznávaného ekonoma, který do Olomouce přijel na pozvání Univerzity Palackého v rámci festivalu Americké jaro 2009, přilákala do Arcibiskupského paláce bezmála tři stovky zájemců. Příležitosti jsme využili i my a položili mu několik otázek:

Ve své přednášce jste se zaměřil na dva rozdílné přístupy k řešení současné světové ekonomické krize – americký a evropský. Jak se liší?

Rozdíl je především v tom, že Američané – a Obama administrativa zvláště – říkají, že ekonomická krize je velice vážná, a že je proto lepší postupovat velice rychle a s velkými výdaji, které by zlomily spirálu, která nás žene dolů a vytvořily naopak takovou, která nás požene směrem nahoru. To znamená rozjet konjunkturu. Riskantní je to v tom, že se USA a spojenci, kteří s nimi do toho půjdou, krátkodobě více zadluží. Výhoda ale spočívá v tom, že jestli se to podaří, tak bychom měli poměrně rychle vyjít z recese, nastoupit cestu vzrůstu a potom – z daňových poplatků, které budou muset být mnohem vyšší – moci splatit vzniklý schodek, respektive dluh. Alternativa, kterou se nyní ubírá Evropa, řekněme Německo a ostatní země, které jsou v té „koalici“, doporučuje naopak spíše velké výdaje neuskutečnit a doufat, že krize nebude trvat dlouho. Nebezpečí spočívá v tom, že by krize dlouhou dobu skutečně trvat mohla, podobně jako ve třicátých letech minulého století, a že bychom se nakonec zadlužili ještě více, protože např. počet dlouhodobě nezaměstnaných bude velmi vysoký atd. Jsou to tedy dva pohledy, které mají své argumenty pro i proti a je otázka, který z nich představuje lepší recept.

Existuje i riziko, že se rozjedou oba ty modely nezávisle na sobě?

Ano, a to je i můj argument, proč by bylo mnohem lepší, kdyby byly tyto přístupy koordinovány a harmonizovány, to znamená, aby všichni očekávali, že ten efekt bude silný, místo toho, aby se víceméně všem investorům naznačovalo, že žádná shoda neexistuje.

Diskuse s prof. Švejnarom pokračovala i po jejím oficiálním ukončení

Prof. Jan Švejnar: Krize je...

a doplnil, že Evropa s ohledem na svou historii (viz krize 30. let spojená s vysokou nezaměstnaností, inflací a averzí k rázným řešením) a s ohledem na vysoce rozvinutou sociální síť přistupuje k řešení finanční krize spíše konzervativně. „ČR má štěstí i neštěstí. Štěstí v tom, že se nenachází v epicentru problému, neštěstí pak v tom, že je otevřenou ekonomikou. Recesi, na kterou podle mne není dobře připravena, se nevyhne,“ sdělil prof. Jan Švejnar a na adresu ČR dodal, že není ostrovem stability, jak bylo před časem prohlášováno a že jeden člověk, jeden podnik republiku nezachrání. Krize je podle něj otázkou vůdcovství, je to úkol pro vládu. V krátkém komentáři pak sdělil, že ČR svou roli být hnacím motorem – vůdčí roli v Předsednictví EU – pro své vnitřní problémy nezvládla. A když pak

V souvislosti s příčinami současné krize se často mluví i o oslabené odpovědnosti jejich aktérů, na zejména finančních trzích. Konkrétně jaká odpovědnost a za co?

De facto jde o obrovský paradox: nastal obrovský pokrok v oblasti vývoje nových finančních nástrojů a instrumentů – tedy v inovacích, které jsou většinou blahodárné, ale ve finančním sektoru zároveň způsobily, že došlo k velkým operacím s dalekosáhlými následky, nad kterými neexistoval žádný dozor, natož regulace. A tyto operace se vymkly z rukou a následkem, který vidíme, je právě ona finanční krize.

Jde o nějaký zcela nový aspekt v dosavadním vývoji ekonomik? Byla ta odpovědnost nebo dokonce nějaký morální aspekt přítomna vždy a byla tak důležitá, jako třeba před padesáti lety?

Ano, je tam i morální aspekt i nový aspekt, ale ta odpovědnost, dozor, v tradičním finančním sektoru existoval a existuje – banky jsou regulovány, v našem případě Českou národní bankou, a jde o silný dozor. Tyto nové nástroje a instrumenty byly ale natolik nové, že je tento dosavadní dozor nezachycoval. Tudíž se rozšiřovaly velmi rychle a měly velký dopad, aniž jsme kdo byli schopni – ať už na národní či nadnárodní úrovni – jej sledovat.

Kategorie morálky spočívala spíše v tom, že někteří z aktérů, kteří byli uvnitř toho systému, si sice uvědomovali, že nařouknouti oné finanční bubliny nemůže být blahodárné a nemůže trvat stále, ale hráli v tom systému, protože v něm krátkodobě měli obrovské zisky.

O jaké nové instrumenty či inovace konkrétně šlo?

V tom prvním stádiu krize došlo k nešťastné kombinaci několika faktorů. Amerika se na počátku tohoto desetiletí pokoušela dostat z recese a Americká centrální banka se snažila rychle rozjet ekonomiku tím, že snížila úrokové míry. To mj. znamenalo, že si mnoho lidí mohlo dovolit půjčky na získání hypotéky. A jedna z těch inovací, které se na finančním trhu objevily, bylo to, že se vytvořila situace, kdy banky byly schopny tyto hypotéky prodat nějaké další finanční instituci a získávaly vlastně peníze tím, že za určitý poplatek prodej zprostředkovávaly. Toto rázem změnilo chování amerických bank v tom smyslu, že měly zájem vydávat co nejvíce hypoték i přesto, že nebyly kvalitní – banky už vlastně neměly další zodpovědnost. Původ-

Profesor Jan Švejnar, světově uznávaný ekonom v oborech ekonomie rozvojových zemí, práce a strategie transformací, se narodil v Praze, vystudoval ekonomii na Cornell University a Princeton University. Je spoluzakladatelem a předsedou řídicího a dozorčího výboru CER-GE-EI, společného pracoviště Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR. V letech 1992–1998 působil jako zakládající ředitel Národohospodářského ústavu AV ČR, kde dosud působí jako vedoucí vědecký pracovník. Od roku 1996 je profesorem na University of Michigan, od roku 2005 řídí Centrum pro mezinárodní politiku (Gerald R. Ford School of Public Policy) tamtéž. V letech 1994–2003 působil jako ekonomický poradce prezidenta Václava Havla.

Více na www.jansvejnar.cz.

ně, když vydaly hypotéky, držely je po dobu splácení, a tudíž zajišťovaly, že budou opravdu kvalitní, protože chtěly, aby jim zájemci půjčky skutečně spláceli. V této nové situaci tedy banky hypotéku prodaly další instituci, ta ji dala do balíčku spolu s dalšími hypotékami, popřípadě s jinými dluhopisy, např. i z Japonska a z jiných částí světa. V této komplexní balíčkové potom byly prodávány dál do světa. A ratingové společnosti, na které jsme se většinou spolehnuli, často dávaly těmto balíčkům mnohem vyšší ohodnocení, než – jak se ukázalo – bylo správné. Takže v této situaci vznikl nedostatek informací – vyskytly se i asymetrické informace – a tím se rozjel celý ten systém, který potom kolaboval.

Pokud vím, za hlavní hráče v době hluboké krize považujete veřejné instituce, resp. vlády. Jak by podle vašeho názoru tedy měla konkrétně česká vláda nyní postupovat v oblasti školství?

V období recese utrácejí jednotlivci, rodiny a podniky méně, protože se bojí dělat velké investice, a jejich chování tak vlastně způsobuje další propad. Takže ten třetí aktér, to je vláda nebo vlády na celém světě, do toho musí vstoupit a tu poptávku zvýšit. A je tedy otázka, jak ony vládní peníze utratit, kam je vložit, aby měly co nejvyšší efekt – kromě stimulu poptávky jde také o to, aby každá země střednědobě i dlouhodobě posílila svoji konkurenceschopnost. A tam jsou podle mého názoru investice do školství, vědy a výzkumu velmi důležité. Ostatně hlavní aktéři v zámoří – USA a Čína – už vkládají velké fondy právě do těchto oblastí.

Na závěr nelze nepoložit otázku ze zcela jiné oblasti: Budete v příštím volebním období kandidovat na funkci českého prezidenta?

Záleží na situaci. Divám se na to následovně: když jsem se rozhodl kandidovat, bylo to velké rozhodnutí. Vidím to jako službu, nikoli jako rozhodnutí přes noc a na jeden den. Pokud bych tedy mohl sloužit, a dobře sloužit, tak jsem připraven do toho vstoupit. Samozřejmě, jestliže nebude příležitost, nebude podpora, tak kandidovat nemá smysl.

Za rozhovor poděkovala V. Mazochová, foto M. Otava a archiv prof. Švejnar

dokončení ze str. 1

v závěru setkání z publika zaslán dotaz na budoucnost, prof. Jan Švejnar odpověděl: „To kdybych věděl, byl by ze mne milionář. Víím ale, že v období krize se uskutečňují velká opatření. Krize je jakousi katarzí, najednou lze vidět, že se mnohé dá dělat efektivněji. Mnohé záleží na chování hlavních aktérů světového ekonomického dění, k nimž kromě USA a Evropy patří ještě Čína a Japonsko,“ řekl. Dodal, že v ideálním případě by mělo dojít k harmonizaci přístupů všech těchto aktérů, které mají ve světové ekonomice osmdesátiprocentní podíl. „Podstatné je však zamezit návratu protekcionismu, zamezit panice investorů a koordinovat přístup,“ řekl.

M. Hronová

*Více na www.interdvoraksoc.cz.

Česká oftalmologická společnost,
Slovenská oftalmologická společnost
a Lékařská fakulta UP pořádají
ve dnech 19.–20. 6.

**v prostorách Regionálního centra Olomouc
5. bilaterální česko-slovenské
oftalmologické sympozium.**

Organizační výbor pod vedením přednosty Oční kliniky FNOL a LF UP doc. Jiřího Řeháka, CSc., připravil velmi zajímavý odborný program. Kromě více než sedmi desítek přihlášených přednášek budou součástí sympozia i čtyři diskusní fóra za přítomnosti předních českých a slovenských odborníků. Diskutovat se bude o problematice katarakty, glaukomu, vitreoretinálních onemocněních a endokrinní orbitopatii.

Přírodovědecká fakulta UP
pořádá i v tomto roce

Přírodovědný jarmark 2009.

Kdy: 24. 6. 2009 od 8.00 do 17.00 hod.
Kde: nová budova PŘF UP na tř. 17. listopadu

Jarmareční menu:

stanovení tvrdosti vody, sudoku,
měření methanolu ve vaší slivovici,
určení UV filtru vašich brýlí, rozběr vaší vody,
Bengálské ohně, laser a jeho použití,
matematická kavárna a další.

Vstup zdarma.

Další informace:

www.upol.cz/fakulty/prf/aktualni-sdeleni-prf/

Změna prodejní doby prodejny VUP

Upozorňujeme, že v letních měsících roku 2009 bude v prodejné skript, učebnic a odborné literatury VUP upravena prodejní doba.

V termínech 1. 6. – 12. 7. a 17. 8. – 11. 9. bude otevřeno následovně:

– pondělí – čtvrtek: 9–12 hod.; 13–15.30 hod.
– pátek: 9–12 hod.; 13–15.00 hod.

Ve dnech 13. 7. – 16. 8. bude ZAVŘENO.

Provozní doba menzy o prázdninách

V období od 1. 7. do 31. 7. a od 17. 8. do 31. 8. bude zajištěn výdej obědů v pracovní dny od 11.30 do 14.00 hod., minutkových jídel od 11.00 do 14.00 hod. v Menze 17. listopadu. Hlavní pokladna menzy bude otevřena ve stejném období od 11.30 do 13.30 hod. v pondělí až čtvrtek. Menza 17. listopadu bude od 3. 8. do 14. 8. uzavřena z důvodu malování. Menza Neředín, výdejny Šmeralova a PŘF budou od 1. 7. do 31. 8. uzavřeny, výdejna RUP bude uzavřena od 7. 7. do 31. 8. 2009.

JUBILEA

Blahopřejeme!

Zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP převzal 18. 5. při příležitosti životního jubilea prof. Jan Vičar, vedoucí Katedry muzikologie FF UP. Prof. Vičar se zásadním způsobem podílel na obnovení oboru Hudební věda na FF UP. Je osobností s mezinárodním renomé a díky jeho aktivitám se Olomouc a Univerzita Palackého stávala a stává místem evropského hudebního dění.

Text a foto -map-

Noví emeritní profesori UP

Prof. PhDr. Libuše Hrabová, CSc.

Prof. L. Hrabová je uznávanou odbornicí především na problematiku středověkých dějin, jimž věnovala řadu vědeckých studií. Její vědeckou dráhu přerušila v roce 1970 na dvacet let tzv. normalizace. Po svém návratu na Filozofickou fakultu UP byla v roce 1991 jmenována profesorkou. Jejím celoživotním výzkumným tématem, k němuž se mohla po pádu komunistického režimu vrátit, jsou vedle dějin Lužických Srbů, Litevců a dalších malých národů a zaniklých etnik dějiny Polabských Slovanů. V roce 2006 završila svůj výzkum vědeckou monografií na

toto téma nazvanou „Stopy zapomenutého lidu. Obraz dějin Polabských Slovanů v historiografii“. Libuše Hrabová je také spjata několika konkrétními odbornými a pedagogickými aktivitami se jménem Františka Palackého. V jeho rodných Hodslavicích, kde každoročně probíhají středškolské odborné soutěže v oboru historie nazvané Hodslavické čtenice, pracuje v hodnotící komisi.

Na Gymnáziu Františka Palackého v Neratovicích pravidelně přednáší ve vzdělávacím cyklu pro učitele dějepisu.

Prof. RNDr. Jan Lasovský, CSc.

Prof. J. Lasovský se významně zasloužil o rozvoj fyzikální chemie v Olomouci, zejména v oblasti chemie povrchové aktivních látek, micelární katalýzy, elektrochemie a reaktivity excitovaných stavů. Vedle základního výzkumu byl Jan Lasovský vždy nakloněn také praktickým aplikacím a spolupracoval s řadou průmyslových subjektů, z nichž za zmínku stojí jeho aktivní spolupráce s podnikem Precheza, a. s., v oblasti výroby nátěrových hmot. Je autorem 14 patent-

tů a 45 vědeckých publikací podle databáze ISI. V letech 2003 až 2008 stál v čele Katedry fyzikální chemie Přírodovědecké fakulty UP, která se díky tvůrčí atmosféře stala vědecky a pedagogicky velmi úspěšnou. V letech 1997 až 2003 zastával funkci děkana Přírodovědecké fakulty UP. V roce 2008 byly zásluhy profesora Lasovského o rozvoj fyzikální chemie na Univerzitě Palackého oceněny také Českou společností chemickou udělením Hanušovy medaile.

Přiznání práv emeritního profesora je symbolickým oceněním odborných kvalit vědce, zároveň Univerzita Palackého umožňuje univerzitním pracovištím tímto způsobem udržet kontakt s experty, kteří odcházejí do penze. Emeritnímu profesorovi poskytuje fakulta možnost dále vědecky bádát – vyhradit mu pracovní místo a umožnit využívat zařízení a vybavení pracoviště. – První titul emeritního profesora Univerzity Palackého byl udělen 20. února 2004 profesoru Zdeňku Stránskému.

-th-, foto -mo-

projektový servis • projektový servis

Olomoucký kraj vyhlásil druhé výzvy OP VK pro globální granty

Olomoucký kraj vyhlásil v pondělí 11. května 2009 druhé výzvy pro globální granty v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost zaměřené na podporu neinvestičních projektů v oblasti počátečního vzdělávání v Olomouckém kraji. **Žadatelé mohou projektové žádosti předkládat do 30. června 2009 do 12:00 hod.** Jedná se o výzvy v rámci tří globálních grantů v prioritní ose č. 1 – Počáteční vzdělávání:

1. GG v rámci oblasti podpory 1.1 – „Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji“

Podporované aktivity: Vytváření podmínek pro implementaci školních vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních, podpora aktivit metodických týmů, implementace nových kurikulárních dokumentů do praxe jednotlivých škol atd.
Finanční rámec: Částka alokovaná pro tuto výzvu: 75 000 000 Kč.

Limity finanční podpory na 1 GP: Minimální výše finanční podpory na 1 GP: 1 000 000 Kč, maximální výše finanční podpory na 1 GP: 10 000 000 Kč.

2. GG v rámci oblasti podpory 1.2 – „Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Olomouckém kraji“

Podporované aktivity: Uplatňování a zlepšování organizačních forem a výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání, využití ICT a e-learningových aplikací atd.

Finanční rámec: Částka alokovaná pro tuto výzvu: 38 000 000 Kč.

Limity finanční podpory na 1 GP: Minimální výše finanční podpory na 1 GP: 800 000 Kč, maximální výše finanční podpory na 1 GP: 8 000 000 Kč.

3. GG v rámci oblasti podpory 1.3 – „Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Olomouckém kraji“

Podporované aktivity: metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, atd.

Finanční rámec: Částka alokovaná pro tuto výzvu: 45 000 000 Kč.

Limity finanční podpory na 1 GP: Minimální výše finanční podpory na 1 GP: 1 000 000 Kč, maximální výše finanční podpory na 1 GP: 8 000 000 Kč.

Všechny podrobné informace o výzvách naleznete na www.psup.cz.

V případě, že budete potřebovat pomoci s přípravou projektové přihlášky do výzvy uvedených výzev, se na nás neváhejte obrátit.

Projektový servis UP, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc, tel.: 585 631 421, fax: 585 631 401, e-mail: info@psup.cz, www.psup.cz.

Pracovní stáže Erasmus přinášejí své první výsledky

Evropská komise zařadila pracovní mobilitu VŠ studentů do programu Erasmus v roce 2007. Tato iniciativa jim umožňuje realizovat odborně zaměřené stáže v délce od tří do dvanácti měsíců v podnicích, výzkumných centrech a dalších organizacích v některé ze zemí EU. Cílem je pomoci studentům přizpůsobit se požadavkům evropského trhu práce, osvojit si specifické dovednosti včetně jazykových a interkulturních kompetencí a zlepšit porozumění socio-ekonomickému prostředí dané země EU v kontextu získání pracovní zkušenosti. Svou univerzitu budou po ukončení studií opouštět coby kvalifikovaní, otevřeně smýšlející mladí lidé s mezinárodní zkušeností. Neméně důležitým faktorem při realizaci této mobilní aktivity je také podpora spolupráce VŠ institucí a externích subjektů. Jak se daří naplňovat tyto cíle Univerzité Palackého?

UP, resp. Kancelář zahraničních styků UP, na krok Evropské komise reagovala a od roku 2007/2008 nabízí možnost pracovních stáží Erasmus studentům všech fakult. Jejich zájem je značný. V roce 2007/2008 získalo praktické zkušenosti v zahraničí 25 studentů. V roce 2008/2009 na stáž vyjede až 64 studentů, čímž se v národním srovnání počtu realizovaných stáží dostává UP aktuálně na 2. místo mezi 33 vysokými školami, které na této aktivitě participují. Značný nárůst zaznamenává také počet v zahraničí strávených měsíců. Zatímco v roce 2007/2008 činila celková délka stáží 84,5 měsíců, v roce 2008/2009 operujeme se 294 měsíci. Co se zapojení jednotlivých fakult týká, jednoznačně vede FF. Vyjádřeno v procentech – zde během dvou let existence této agendy vyjede z celkového počtu 89 pracovních stáží na stáž 74, 2 % studentů. S velkým odstupem se řadí FTK (10,1 %), PF (6,7 %), PIF (5,6 %) a LF (3,4 %). PdF, CMTF a FZV zatím zůstávají s nulovými čísly. Tato diferenciace odpovídají studijní obory, v rámci nichž si vyvíjející studenti prostřednictvím stáže doplní své převážně teoretické znalosti o praktické dovednosti v oboru a klíčové kompetence. Jako příklad uvedme politologii a evropská studia, filologické obory, dějiny umění, muzikologii, rekreologii, právo a právní vědy, rozvoje studia, informatiku a všeobecné lékařství. Hostitelské organizace reprezentují jak sektor soukromý, tak veřejný. Jsou zastoupeny všechny škály velikosti, od malých a středních podniků až po velké zaměstnavatele. Pro kvalitní realizaci stáží je nezbytná oborová relevance a úroveň zaměstnavatele. Studenti UP tak vyjíždí např. do CEPS, OPCW, Peggy Guggenheim Collection, českých kulturních center, exil. arte, Université de Paris – Sorbonne, Toyota Parts Centre Europe, Cabinet d'Avocat Boyer-Gladin, EHC München e.V., CzechTourism, Development Education Research Centre/University of London či Universitätsklinik Leipzig. Nejvíce stáží je realizováno u zaměstnavatelů působících ve Francii (41,6 %), dále potom v Rakousku (14,6 %), Belgii (13,5 %), Německu (9 %), Velké Británii (6,7 %), Itálii (5,6 %), Irsku a Španělsku (po 2,3 %), Nizozemí, Dánsku, Švédsku a Slovinsku (po 1,1 %).

Jak vidí pracovní stáže Erasmus a jejich přínos sami studenti?

Výsledky evaluace ukazují, že s touto formou pracovní zkušenosti je spokojena ve vysoké míře většina ze 48 studentů, kteří již mají stáž za sebou. Na dotaz, zda stáž splnila očekávání po odborné stránce, tedy z hlediska profesních kompetencí, odpověděli respondenti známkou 1 (při škále 1–5) v 72,8 % případech. Známkou 2 hodnotilo prohloubení odborných znalostí a dovedností 20,7 %, střední hodnotou potom 6,5 % studentů. Při evaluaci osobního přínosu pracovní stáže hodnotilo známkou 1 plných 87,5 % dotázaných, 12,5 % známkou 2. Reflektováno bylo především zlepšení komunikačních dovedností včetně jazykové vybavenosti, organizačních dovedností, schopnosti práce v týmu a mezinárodním prostředí, analytických schopností, práce s ICT a dalších měkkých kompetencí. Výše uvedená kvantitativní data – a co je důležité, také dopad této pracovní mobility ve smyslu optimalizace zaměstnatelnosti – potvrzují

otevřeně výpovědi studentů: „... Má pracovní stáž byla jedním slovem skvělá. Díky institutu a jeho odborníkům jsem měla poprvé opravdovou možnost uplatnit všechny své teoretické znalosti v praxi, zároveň se naučit spoustu nového a poznat, jak tato badatelská instituce funguje. Kromě výborné životní zkušenosti je také dobrou položkou v životopise – díky ní jsem velmi záhy získala práci v oboru u nás v České republice...“ (studentka dějin umění, stáž v Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München). „... Házenej se věnuji od 12 let, nejdříve pouze jako hráčka a od 15 let také jako trenérka. Prostřednictvím programu Erasmus se mi splnila pohádka – nyní působím v jednom z největších a zároveň nejlepších mužských klubů Evropy. Mám možnost získávat zkušenosti od nejlepších trenérů a manažerů. Tato stáž mi otvírá dveře do „házenkářské rodiny...“ (studentka managementu sportu a trenérství, stáž v Montpellier Handball, Montpellier).

Pracovní stáže z pohledu UP jako vysílající instituce

Ve vztahu k UP výsledky realizace pracovních stáží Erasmus podpoří její atraktivitu a konkurenceschopnost jako instituce, která umí své cílové skupině nabídnout širokou škálu prakticky orientovaných studijních programů a reflektovat tak socio-ekonomické podmínky v kontextu ČR a EU. Zde může být příkladem PF. Na podnět doc. N. Šiškové, Ph.D., vedoucí Katedry evropského práva a tou dobou proděkanky pro zahraniční záležitosti, byla nabídka pracovních stáží konceptně zpracována, předložena vedení a Vědecké radě PF ke schválení a potažmo zavedena do kurikula PF v podobě volitelných předmětů s dotací 6, 12, 18 a 24 kreditů. Kvalitativní dopad lze také konstatovat s ohledem na internacionalizaci vysílající instituce, kterou realizované stáže, resp. kontakty navázané se zahraničními subjekty, podporují. Nastavená komunikace by měla být rozšiřována o nové hostitelské organizace, potenciál ale skýtá také expanze o nové oblasti kooperace. „Takto začala spolupráce mezi KPES FF UP a Austria Institut für Europa- und Sicherheitspolitik (AIES), ve kterém od roku 2008 realizují pracovní stáže naši studenti,“ uvádí Mgr. D. Marek, Ph.D., zástupce vedoucího KPES FF UP, a doplňuje: „Oba partneři se dohodli, že na tuto aktivitu naváží dalšími formami spolupráce. V současnosti probíhá jednání o společné výuce kurzu Evropská zahraniční a bezpečnostní politika, na které by se aktivně podíleli pracovníci AIES. Zároveň jsou diskutovány možnosti spolupráce v oblasti výzkumných projektů.“

Výhledy a perspektivy

Multiplikační efekt, který pracovní stáže Erasmus generují a který jsme očekávali při zavedení této agendy do praxe, se začíná postupně projevovat. Také proto v dalším období navýšujeme do určité míry a s ohledem na možnosti rozpočtu kvóty pracovních stáží studentů, při dodržení minimálně stávající kvality výstupů. Rádi bychom také uplnili spolupráci se zaměstnavateli, kteří se osvědčili, dále pokryli fakulty, které do této iniciativy doposud zapojeny nejsou, optimalizovali integraci stáží do kurikula jednotlivých studijních oborů či zlepšili informovanost. Rada cílů je tedy ještě před námi.

Mgr. M. Raková,
koordinátorka pracovních stáží Erasmus, KZS UP

Profesor Josef Jařab v USA (a v rekonvalescenci)

Minulý měsíc došla do Olomouce z Portlandu (Oregon, USA) znepokojující zpráva, že profesor Josef Jařab, emeritní rektor Univerzity Palackého, který přednášel s podporou Nadání Philipa Renshawa na Linfield College, musel být náhle operován.

Nedlouho předtím, když odpovídal na gratulace k svátku, navazoval na vzpomínku na 90. léta: „Ten nakažlivý virus bláznivě čínorodosti, kterým jsem byl kdysi někým zasažen, už jenom dožívá, ale trochu podřimující Linfield College už si musí s údivem protírat očička: Zítřka máme veřejně čtení s básníkem Yusefem Komunjakou, kterého jsem doma překládal a který na mé pozvání přijede, další týden mám veřejnou přednášku o jazzu v nesvobodných společnostech, pak pořad v místní televizi o Česku dvacet let po Listopadu, pak s politology besedu k románu Philipa Rotha The Plot against America, pak připravujeme se studenty pro místní divadlo čtení Havlovy hry Odcházení... Pak už bude konec semestru a tady si budou moci zase oddýchnout.“

Než však přišel konec semestru a chvíle odpočinku, podrobil se profesor J. Jařab kardiologickému zákroku. V místních novinách vyšel článek šéfredaktorky Amber McKenna, který líčí okolnosti náhlého onemocnění, ale především přináší ocenění profesora Jařaba akademickou obcí Linfield College. Z článku, v překladu Jařabova syna Jana, vybíráme několik citací:

Victoria McGillinová, prorektorka pro akademické otázky a děkanka fakulty, uvedla, že Nadání Philipa Renshawa bylo vytvořeno proto, aby na Linfield College přivedlo uznávané osobnosti z humanitních věd. Jařab je respektovanou osobností v oblasti afroamerické literatury a středoevropské politiky, což ho podle McGillinové činí pro tuto roli ideálním.

Jařaba propojil s Linfieldem právě Hellie, který ho zná od roku 1991. „Doma, ve své části Moravy, je tak trochu legendární postavou,“ řekl Hellie. „Myslím, že příchod na Linfield College považoval za něco úplně jiného, tak trochu za dobrodružství,“ řekl Hellie.

Jako první přišel na Linfield College na Hellieho inauguraci v březnu 2007. Po setkání s Jařabem a seznámení s jeho akademickým profilem ho Barbara Seidmanová, tehdejší děkanka fakulty a prorektorka

pro akademické záležitosti, navrhla na Renshawovo Nadání.

Studentka prvního ročníku Katrina Peaveyová řekla, že jí zvláště zajímalo, co se dozvěděla o Jařabových životních zkušenostech. Uvedla, že v průběhu semestru četli řadu významných textů, mezi nimiž je hra „Odcházení“ od bývalého českého prezidenta Václava Havla, který je rovněž blízkým Jařabovým přítelem. „Je to charismatický a opravdový člověk, kterému velice záleží na každém studentovi z jeho třídy,“ řekla Peaveyová. „Doba, kterou strávil na Linfieldu, pro mě hodně znamenala, a já jsem získala zkušenost, která mě inspirovala, abych se stala ve větší míře světoobčankou.“

Studentka druhého ročníku Jade Seversonová byla v průběhu semestru Jařabovou studentskou asistentkou. Nejvíce oceňovala neformální konverzace, které

spolu vedli. „Vyprávěl mi příběhy o svých zkušenostech z Československa za komunistického režimu,“ řekla Seversonová. „Je lidský a vidí věci s nadhledem.“ Než se s Jařabem setkala, představovala si ho podle informací o jeho kariéře jako impozantní, nedotknutelnou osobnost. Nyní ale popisuje profesora jako skromného, inteligentního a rytišského. „Josef je opravdu zábavný,“ řekla Seversonová. „Velice miluje jazz a vždycky si k němu prozpěvuje.“

McGillinová řekla, že doufá, že hostující profesor bude plně zapojen do života Linfield College. „Josef to všechno splnil úžasně,“ řekla.

Přejeme profesorovi Jařabovi, který byl mezitím dopraven do Prahy k doléčení, rychlou rekonvalescenci a návrat k jeho práci.

-th-, photo by Jeff Primozich

Studenti UP připravují spot do médií

V neděli 17. 5. 2009 studenti UP uspořádali úspěšnou akci na podporu bezplatného dárčovství krve vázaného na projekt „Pomáháme pomáhat“ (Český červený kříž). Organizátorkou týmu byla studentka PdF UP Lucie Balarinová a za realizaci odpovídal student FF UP Marek Partyš. Lidé oblečení do červeného vytvořili jakožto krvinky v ulicích proudy krve, které se následně slily do krevního řečiště, až v tepající srdce. Tento spot uvidíte v médiích před prázdninami, v současné době studenti zpracovávají materiál se zvláštními efekty. Na akci přijela i televize Nova a sama reportérka se zapojila jako komparsistka. Natáčení se zúčastnily desítky lidí včetně veřejnosti, městské policie a Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje, který zapůjčil vysokozdviznou plošinu.

Ráda bych touto cestou poděkovala studentce Lucii Balarinové za přípravu a všeobecně za její nadšení při práci pro druhé. *Ing. Dora Assenza, Ph.D., PdF UP*

Zájemci o studium na PŘF UP mohou stále posílat přihlášky

Přírodovědecká fakulta UP vypisuje druhé kolo přijímacího řízení, a zájemci tak mohou posílat své přihlášky až do 15. srpna 2009.

Více

na www.upol.cz/fakulty/prf/prijimaci-rizeni/.

Ukrajinská víla v Samotiškách

Pod Svatým Kopečkem v Samotiškách se nachází příjemná hospůdka s názvem „Kapitolka“, která skrývá mimo jiných příjemných prvků také jeviště s obdivuhodnou oponou z roku 1919. Právě na tomto jevišti studenti ukrajinistiky a rusistiky Katedry slavistiky UP představili hru ukrajinského dramatika konce 19. – poč. 20. století Ivana Kočerhy s názvem „Vila hořkých mandlí“, kterou věnovali svému milému profesorovi Josefu Anderšovi k životnímu jubileu.

Ve hře s popelkovskou tematikou zněla pouze ukrajinština. Pro neukrajinistické publikum byla jednotlivá dějství uváděna v češtině. Rozhodně si zde každý divák přišel na své. Přešli jsme od přísného hraběte s uslechtilými zájmy, přes libeznou vesnickou cukrářku až do rodiny s dvěma fiktivními dcerami a třetí skromnou, jemnou a nejkrásnější. Dějová linie plyne přirozeně a jednoduše příjemně až ke šťastnému konci.

Nelze popřít, že je mezi studenty i několik opravdových divadelních talentů, kteří dali celé hře dramatický, ale i prostý komický ráz. Je chválné, že všichni studentští herci dokázali kostýmově i jazykově zvládnout časově poměrně náročnou hru a díky nim byl bezesporu obohacen život sekce ukrajinistiky, potažmo Katedry slavistiky.

Mgr. R. Merzova, Katedra slavistiky FF, sekce ukrajinistiky

Olomoučtí judaisté v Praze

Jako studentky Judaistiky z FF UP jsme se rozhodly strávit letní semestr 2009 na americkém studijním programu Jewish studies na CET Academic Programs v Praze. Nabídka připojit se k americkým kolegům v Praze přišla na jedné z předvánočních hodin judaistiky s tím, že program začíná už 21. ledna. Chvilí jsme váhaly, ale velkým lákadlem byla touha poznat nepoznané a být ve třídě jenom s anglicky mluvícími spolužáky. Centrum judaistických studií nám vyšlo vstříc uznáním kreditů za celý semestrální program, což bylo dostatečným impulsem k opuštění domovské univerzity na celý jeden semestr.

Za největší klad programu považujeme možnost propojení klasického výukového rámce, který zahrnuje přednášky, s dalšími aktivitami, jež nám umožňují zapojit se do života pražské židovské obce. Hned první týden programu jsme se začali účastnit šabatů, při nichž jsme poznali všechny židovské směry, které jsou v Praze zastoupeny, a mohli jsme na vlastní kůži zakusit atmosféru během pátečních obřadů v synagoze.

Naší hlavní studijní náplní je navštěvování pěti předmětů dvakrát týdně. Výuka je vedena formou seminářů. Předměty, které navštěvujeme, nám rozšiřují celkový obzor, protože vedle seminářů Modern History of the

Jews in East Central Europe a Anti-Semitism and the Holocaust in the Czech Lands, které jsou přímo, jak už název napovídá, zaměřeny na židovskou problematiku, navštěvujeme další tři předměty – The World of Franz Kafka, Nationalism, Minorities and Migrations in Europe a Prague, Vienna and Budapest: An Intellectual and Cultural History, ve kterých hraje židovský prvek sice důležitou, ale ne jedinou roli. Semináře jsou vedeny pedagogy z Karlovy univerzity a Akademie věd, kteří nás každou hodinu podnětují k diskusi a kladou nové, zajímavé dotazy. Kromě našich spolužáků z Jewish studies se ve škole setkáváme i se studenty dalších pražských programů – Central European studies, Photography nebo Film production na FAMU.

Další důležitou součástí programu jsou studijní výlety. Navštívili jsme Český Krumlov, Terezín, Kutnou Horu a Lidice. Terezín jsme navštívili dokonce dvakrát. Poprvé jsme měli zajistěnou prohlídku s profesorem Felixem Kolmerem, autorem knihy „Žít zakázáno“, jehož výklad byl doprovázen vlastními vzpomínkami vztahujícími se k Terezínu. Podruhé jsme byli přítomni na soukromé vzpomínkové ceremonii na terezínském hřbitově, kterého se účastnili a pronesli slavnostní řeč český prezident Václav Klaus a prezident Izraele Simon Peres.

Nedávno jsme se vrátili z týdenního studijního pobytu v Polsku, kde jsme navštívili významné milníky židovských dějin. První dva dny jsme strávili v Krakově, městě které je známé nejen pro své židovské památky. Počasí nám sice moc nepřálo, ale vše více než vynahradila výborná průvodkyně Julia. Prošli jsme židovskou čtvrtí, hřbitov, místa kde se natáčel „Schindlerův seznam“ a na závěr muzeum Halice. Ani v Krakově jsme nezapomněli navštívit místní synagogu v páteční podvečer. Poté jsme se přesunuli na podstatně méně příjemné místo, do Osvětimi. Zde jsme měli možnost hovořit s paní Halinou Birenbaum, která osvětimské peklo přežila. Dále jsme se účastnili workshopu na téma tolerance s polskými studenty a dobrovolníky z Německa a Rakouska, kteří v osvětimském centru pracují. Na závěr našeho putování po Polsku jsme navštívili Varšavu. Opět jsme byli pozváni na setkání s několika zástupci rozdílných směrů judaismu. Vítejným zpestřením byla návštěva Lauderovy školy, konkrétně několika tříd pro děti od 3 do 7 let, z nichž se některé projevovaly nadmíru energicky.

Přichystán byl také výlet do hlavního města Maďarska, kde jsme měli mimo jiné možnost rovněž se sejit s místní židovskou komunitou a lidmi, kteří se věnují židovským dějinám.

Naším jediným úkolem není pouze studium, ale také tzv. zprostředkování „Czech experience“ našim americkým spolužákům, se kterými sdílíme bydlení. V podstatě jde o to, aby se v cizím prostředí necítili ztraceni a netrávili čas na internetu a těšením se domů. Proto jsme zorganizovaly malé výlety, pečení bramboráků, promítání českých filmů nebo objevné cesty za novými hospůdkami. Komunikace probíhá na výbornou a samy jsme překvapeny, že američtí kolegové mají zájem o českou kulturu, historii a zejména jazyk, který se učí v rámci pražského programu – za to mají ostatně náš neskonale obdiv.

Na druhou stranu musíme uznat, že i pro nás, české účastníky, je program po jazykové stránce trochu náročný. Není divu, čtení povinných textů na každou přednášku, příprava na diskusi v seminářích či psaní esejí nám v angličtině zabere daleko více času. Ale jak by řekl filozof Nietzsche – „Co nás nezahubí, silí nás!“

Shrnuto, podtrženo: Jsme nevyzpytené rády, že jsme překonaly pochybnosti a „vyjely“ do Prahy, kde máme nejlepší možnost hluboko proniknout do studijní oblasti a přesvědčit se, že judaistika či „Jewish studies“, které mají ve Spojených státech velkou tradici a těší se obrovskému zájmu studentů, mají budoucnost i u nás!

Ivana Koutníková a Jiřka Havelková, foto na předchozí straně archiv autorek

V centru Varšavy

vydavatelství • vydavatelství • vydavatelství

Květnová produkce

Fakulta tělesné kultury

Hodaň, B., Dohnal, T.: *Rekreologie*. 2. vyd., 282 s., 141 Kč.

Filozofická fakulta

Kubátová, H.: *Životní svět a sociální světy*. 1. vyd., 256 s., 220 Kč.

Jílek, V.: *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. 1. vyd., 122 s. + příloha CD., 265 Kč.

Lékařská fakulta

Zlámal, J., Horváth, M.: *Řízení lidských zdrojů*. 2. vyd., 172 s., 265 Kč.

Koukalová, D., a kol.: *Praktická cvičení z lékařské mikrobiologie I*. 2. vyd., 96 s., 159 Kč.

Pedagogická fakulta

Zouhar, Z., Zouhar, V.: *Milý příteli: Dopisy Bohuslava Martinů Zdeňku Zouharovi. Dear friend: Bohuslav Martinů's Letters to Zdeněk Zouhar*. 1. vyd., 436 s., 502 Kč.

Petrová, A., a kol.: *Žák sekundární školy 2. CD*.

Právnická fakulta

Bell, I., D.: *Contemporary Issues In Business And Legal Matters*. 1. vyd., 72 s., 166 Kč.

Přírodovědecká fakulta

Štěrba, O., a kol.: *Říční krajina a její ekosystémy*. 1. vyd., 392 s., 450 Kč.

-kop-

Poptávka po novém rektorovi

Předvolební období by mělo sloužit k inventuře předchozích úkolů a jejich plnění a k nastolení vize pro příští období. Protože patří mezi ty, kteří jsou vděční za akademickou samosprávu a za to, že si sami můžeme rozhodovat, jak bude vypadat naše vedení, chtěl bych, aby této příležitosti bylo co nejlépe využito. Nechci, aby rektorské volby proplynuly bez nějakých větších reflexí a hledání, s tím, že jen po jakýchkoli zákulisních šuškaných a neslaném nemastném senátním hlasování z nich někdo vzejde a ten pak bude zas tak nějak úřadovat. Chci, aby rektorští kandidáti byli schopni jasně formulovat své představy o dalším směřování univerzity a o svých prioritách a aby tak učinili včas a dali akademické obci příležitost zvážit možné alternativy.

Univerzitní Žurnál by měl sloužit jednak k prezentaci představ kandidátů, ale také k definování poptávky ze strany akademické obce. Toho chci právě využít: uvést pár bodů k tomu, co bych od příštího rektora očekával a jaké jeho priority bych u něj uvítal. Bude jen dobře, když v tom nezůstanu osamocen a co nejvíce našich kolegů zde formuluje své představy.

Chci pracovat na výzkumné univerzitě a jakkoliv si velice vážím mnoha ostatních aktivit, které má naše škola v portfoliu, „výzkumnost“ bych chtěl vidět v nabídce priorit na prvním místě. Trochu to pro mne zužuje výběr preferovaných kandidátů – aby měl šanci v tomto ohledu přesvědčit, neměl by to být člověk, který je co se týče vlastních výzkumných aktivit dosud nepolibeným jedincem.

Chci pracovat na škole, která má i dobrou reputaci, co se týče kvality výuky. Ač máme jistě řadu vynikajících

učitelů, už mnohem méně víme, kteří vlastně to jsou, jaké jsou rezervy u těch průměrných a co můžeme podniknout pro to, abychom učili opravdu dobře, a ne jen o tom povíдали. Priorita v této oblasti a jasná, konkrétní představa nadcházejících akcí je vítána.

Rektor by zcela jistě měl být dobrým manažerem. Občas laškují s myšlenkou, že by to měl být profesionální manažer – přeci jenom jsme hodně velký podnik a amatérismus v jeho řízení může být velmi nebezpečný. K posílení manažerského řízení tihnou některé reformní snahy patrně v Bílé knize i v materiálech politických stran. Horší to však je s tím, kde skutečně kvalitní profesionální manažery vzít. I kdybychom je byli schopni někde sehnat a zaplatit, je otázka, zda jejich představy budou dostatečně kompatibilní s prioritami mými a mých kolegů. Přestože asi nezbyde než rezignovat na požadavek učebnicové školy managementu, uvítal bych jakési elementární zásady typu jasné definice odpovědnosti – čitelnost v tom, že vždy víme, kdo má jaký úkol, který je zřetelně termínován. Zároveň tu bude nezbytné jisté charisma – vést univerzitu znamená vést veliký kolektiv silných osobností, přičemž řada z nich jsou celebrity (nebo se za ně alespoň považují). Schopnost uchovat si nadhled a povznést se nad ty desítky drobných bitvíček, které se tu budou dnes a denně odehrávat a do kterých jejich aktéři budou chtít vtáhnout i vrchní velení, bude nezbytností.

Každopádně by měl ale rektor být schopen definovat svou vizi a své stěžejní téma pro své funkční období. Měl by být schopen ve zkratce vyhmátnout to podstatné a v tomto mnohotvářím a v čase neustálé

se měnícím organismu definovat, co vlastně naše univerzita znamená a co má znamenat. Témat a podnětů tu zaznívá hodně, jen příkladem bych tu chtěl zmínit článek kolegy Šaradína „Smysl olomoucké univerzity“ (ŽUP 5/18, str. 7), který řadu zajímavých a dobrých otázek formuluje a spíš jen kvůli nedostatku času jsem se dosud nedostal k napsání reakce. Budou rektorští kandidáti schopni reflektovat tyto otázky a budou schopni představit své vlastní nosné téma?

Prof. T. Opatrný, proděkan PŘF

Ad: Studentská právní poradna – případ č. 5

Ve Studentské právní poradně v Žurnále UP v č. 26 byla řešena problematika povinných testů těhotných žen na virus lidského imunodeficientu (HIV) se závěrem, že toto povinné vyšetření je v rozporu s Úmluvou o lidských právech a biomedicině (a – nevyřčeně – tedy i s právním rádem ČR, jehož je tato Úmluva součástí).

Domnívám se, že názor právní poradny je nesprávný. Jak je v ní uvedeno, je povinnost těhotné ženy podstoupit vyšetření na HIV dána § 71 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Autorka namítá, že tato úprava je v rozporu s citovanou Úmluvou. Je třeba říci, že tomu tak dle mého názoru není. Úmluva o lidských právech a biomedicině, vyhlášená pod č. 96/2001 Sb.m.s., sice skutečně v čl. 5, jako obecné pravidlo deklaruje, že jakýkoli zákrok v oblasti péče o zdraví je možno provést se souhlasem dotyčné osoby, avšak v čl. 26 přirozeně umožňuje smluvním stranám omezit řadu práv Úmluvou deklarovaných, včetně zmíněné zásady souhlasu, za podmínky, že tato omezení stanoví zákon a že jsou nezbytná v zájmu mj. též ochrany veřejného zdraví nebo práv a svobod jiných.

Je zřejmé, že citované ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví vyhovuje podmínce stanovené čl. 26 a povinnost těhotné ženy uvedenému vyšetření se podrobit je proto zcela v souladu s právním rádem ČR.

Mylný je tak i názor, že situaci řeší podepsání reversu. Písemným prohlášením (reversem) sice může pacient odmítnout jemu jinak potřebnou péči (viz § 23 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu), nicméně i bez jeho souhlasu se některé vyšetřovací nebo léčebné úkony přesto provedou. Mezi ně patří i citované vyšetření těhotné na HIV, kde to zakládá právě již zmíněné ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví.

Je třeba si totiž uvědomit, že uvedené vyšetření je prováděno především v zájmu zdraví dítěte, neboť současná medicína je schopna výrazně snížit možnost tzv. vertikálního přenosu infekce HIV, tj. z matky na plod.

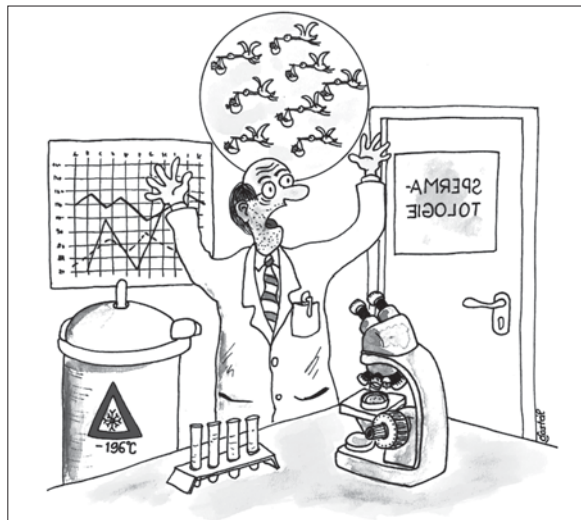
RNDr. M. Jukl, Ph.D., PŘF UP & ČČK

Dalších několik slov o „provozních nákladech“ a navíc o RIVu

Doc. Miller se v minulém čísle UP Žurnálu pozastavil nad faktem, že na poslední chvíli před uzavěrkou pro přijímání návrhů projektů GAČR si Rektorát UP nadiktoval navýšení provozních nákladů v návržích projektů na 15,7 % ročního rozpočtu. Věděl-li to doc. Miller dva dny předem, byl na tom ještě dobře. Mně se tato informace donesla až ve chvíli, kdy jsem projekt odevzdával. Sdílím argumenty, které k této otázce kolega Miller přednesl, proto je nebudu opakovat, ale rád bych připojil ještě něco navíc. Především: v případě mého projektu by provozní náklady činily asi 50 000 Kč ročně, což je zcela absurdní částka. Vzhledem k tomu, že ke své práci potřebuji jen obyčejný počítač, občas stolní lampičku a vzhledem k tomu, že na grantech obvykle pracuji doma, jsou moje reálné provozní náklady na FF UP asi tak 500 Kč ročně. Přesto považují kouzelnou kapitolu „provozních nákladů“ v určité roční výši (dejme tomu 5–10 %) za legitimní – je to totiž gentlemanský dar, který univerzité přilepšujeme v rozpočtu a navíc rozumně provize, kterou univerzité platíme za to, že se účastníme grantové soutěže pod její hlavičkou a že ona jako potenciální příjemce grantu doplňuje k přihlášce lejstra navíc, která bychom si jinak museli nechat vyrobit každý zvlášť, a přišli tak

o další drahocenný čas. Způsob, jakým si nyní Rektorát o peníze řekl, a výše jeho nároků jsou však nehorázné a připomínají spíše výpalné než rozumnou provizi či dar. Největší šok mi ale příprava grantového projektu způsobila jinde. Při vyplňování tabulky, v níž jsem si měl obodovat své publikace, jsem si poprvé v životě otevřel RIV a zjistil jsem, že ačkoli jsem v uplynulých letech do OBD vložil více jak 200 publikačních výstupů, v RIVu se nenachází ani jeden. Díky tomu jsem tabulku nemohl správně vyplnit, neboť jsem neznal impaktové faktory časopisů, v nichž jsem publikoval: UP v sekci WOS Art and Humanities službu vizualizace IF nemá předplacenou (a pro těch pár lidí, které v časopisech s IF občas publikují, by se to skutečně nevyplatilo), takže jediným zdrojem je MŠMT, které IF uvádí v časopisů objevivších se v RIVu. Absence údajů z OBD v RIVu je tedy společně s přemrštěnými provozními náklady dalším prvkem, kterým UP snižuje svým zaměstnancům šanci v grantových soutěžích uspět. Ale to ještě není to nejhorší. Po dalším pátrání jsem zjistil, že FF či UP (nevím, kdo je zde viníkem) prostě do RIVu publikace svých zaměstnanců nepřevádí. Platí-li tedy to, čím nám, prostým a bezvýznamným zaměstnancům, nadřízení existenci nepopulárního OBD zdůvodnili, tedy že záznamy z něj putují do RIVu a UP pak na jejich základě dostává od MŠMT dotace, znamená to, že už bůhví kolik let univerzita přichází o částky nejspíše v rovině desítek milionů ročně (podle toho, jak velké části UP se toto zanedbání týká). Bylo by tedy žádoucí, aby univerzitní vrchnost přestala odírat řešitele grantů o desítky tisíc a raději si hleděla utkájících milionů z dotací od MŠMT. Ukázala by tak náležitou zodpovědnost při plnění své povinnosti být dobrým hospodářem a alespoň špetku úcty k publikacím svých zaměstnanců.

Mgr. J. Špička, Ph.D.,
Katedra romanistiky FF UP

Autor J. Dostál

Děkan Přírodovědecké fakulty UP
vyhlašuje

III. ročník soutěže o nejlepší návrh s tématem „Narozeninové přání“.

Soutěže se mohou zúčastnit nejen studenti a zaměstnanci UP, ale i absolventi a senioři PŘF. Vítězný návrh se stane oficiálním narozeninovým přáním Přírodovědecké fakulty pro akademický rok 2009/2010. Uzávěrka návrhu je stanovena na pátek 26. června 2009.

Blíže informace o podmínkách účasti v soutěži naleznete na webových stránkách UP nebo v aktualitách PŘF.

Ukažme Evropě, kde je její srdce...

Pod názvem „Srdce srdcí“ se v rámci projektu „Kreativní biologie“ UP uskuteční 25. 6. v 16.00 na Horním náměstí v Olomouci největší hodina biologie na světě. Půjde o unikátní akci, která originálním způsobem propojuje prvky vzdělání, zábavy a týmové spolupráce. Více než 500 žáků olomouckých základní a středních škol spolu se studenty UP vytvoří živý model fungujícího srdce.

Barevnými kostýmy, různými pomůckami a důmyslnou choreografií bude touto atraktivní metodou vysvětlen princip fyziologické srdeční kontrakce, ale také srdeční zástavy a následné defibrilace. Působivé představení, podmalované hudbou Davida Spilky, proběhne jednak odpoledne za denního světla a také večer jako světelná show.

Pořadatelé akci registrovali jako pokus o světový a český rekord u londýnské agentury Guinness World Records a agentury Dobry den v Pelhřimově.

Akce „Srdce srdcí“ je zároveň spojena s již tradiční akcí Nadačního fondu Pro srdce Hané s názvem *Zdravé srdce Hané*, která je věnována výuce laické resuscitace a propagaci zdravého životního stylu.

Pokud se chcete o projektu dozvědět více, navštivte stránky www.srdcesrdci.upol.cz nebo přijďte vyjádřit podporu přímo na veřejných nácvicích, které proběhnou ve Sportovní hale UP 11. 6. a 24. 6. od 15.30 hod.

Diskuse ♦ Náznaky ♦ Ohlasy

Dementi k Ceně Milady Paulové (Žurnál č. 27)

Tiskový šotek si libuje zejména v mediálních slalomech, kde drobný stylistický posun může způsobit zásadní významový obrát. Tak se stalo, že Žurnál 27 asi převzal z ukvapené mediální reportáže informaci o udělení Ceny Milady Paulové, kde mne neprávem označil za zakladatelku Katedry ekologie PřF UP. Dovoluji mi k tomu malou osobní glosu.

Katedru ekologie, jako první v tehdejší ČSSR, založil již v roce 1990 prof. Otakar Štěrbá. Po dobu totality platily totiž jen ryze ekonomické priority, pokud se týče přírody a krajiny, a ekologické aspekty tehdejšího exploatačního hospodaření byly nežádoucí. Ekologie nebyla uznána jako vědní obor, po 40 let byla jen náhodným mementem pro rozhodovací směrnice v národním hospodářství, a proto nebyla zakotvena ani ve vyučování, ani v katalogu vědních oborů, ani ve Státním plánu výzkumu. Proto byl smysl nově založené Katedry ekologie velmi urgentní a prof. Štěrbá měl jasnou představu o budoucím horizontálním i vertikálním rozměru této nové katedry. Vybral si i značně dělný team prvních spolupracovníků.

Jenže v prvních svobodných volbách děkana na PřF zvítězil a tato funkce ho jednak plně zahltila novými organizačními povinnostmi, jednak mu ani nedovolila osobně vést založenou katedru. Tehdy hledal za sebe kvalifikované zastoupení pro další rozvoj nové katedry a pro koncepci učebních osnov tohoto u nás zanedbaného, a tudíž nového studijního směru. Oslovil mne mezi jinými adepty a pozval v roce 1990 k představe-

ni svého teamu. Ač jsem po 30 letech ekologického výzkumu v AV měla představu, kudy by se tento obor měl ubírat, byla jsem nečekaným souborem nového „ekologického bratrstva“ mile překvapena. Byli zde odborníci pro analýzu stanovištních faktorů (geograf dr. Písek, chemik dr. Hekera), byli zde ekologové vodních i terestrických ekosystémů (prof. Štěrbá, dr. Kostkan), byl zde jinde obvykle postrádaný profesionál agroekologie (Ing. Šarapatka), ale i socio-ekonomicky laděný globální ekolog dr. Nováček. Mne do tohoto konsorcia přizvali jako rostlinného ekologa, pozvání jsem ráda přijala.

Katedra se rozjela, navázala mnoho kontaktů se zahraničními univerzitami, přijímala hosty i zařízení ze západní Evropy i ze zámoří, vybavila si tak laboratoř i knihovnu a hostila výzkumný projekt EARTHWATCH z USA. Prof. Štěrbá, byl i ve funkci děkana, střežil a neúnavně kormidloval na katedře vznikající studijní program pro nově zavedené třístupňové studium ekologie a životního prostředí. V prvních letech se tento program stal jakýmsi etalonem pro mnohé později vznikající katedry ekologie v ČR. Tolik je nutno doplnit k reportáži o mém ohodnocení Cenou Milady Paulové.

Prof. Milena Rychnovská

Omluva redakce

Za uvedení nesprávných informací se prof. Rychnovská a prof. Štěrbovi omlouváme.

Redakce

...a příští týdný...

5. ČERVNA

Dr. B. A. Goodman (Department of Environmental Research, Austrian Research Center Seibersdorf, Austria): *Applications of EPR spectroscopy to the study of abiotic and biotic stress processes in plants*. Odborný seminář. PřF UP (tř. Svobody 26), učebna F8 9.30 hod.

10. ČERVNA

Tanec Praha. Kinesthetic Project (BUL): Void. Taneční představení. UC UP, Divadelní sál, 19.30 hod. Repríza 13. 6. 19.30 hod.

12. ČERVNA

Rakesh Kumar Sinha, M.Sc. (Katedra experimentální fyziky, PřF UP Olomouc): *Reactive oxygen species in photosystem II*. Odborný seminář. PřF UP (tř. Svobody 26), 9.30 hod.

Anshu Rastogi, M.Sc. (Katedra experimentální fyziky, PřF UP Olomouc): *Mechanism and characterization of biophoton emission*. PřF UP (tř. Svobody 26), učebna F8, 9.30 hod.

19. ČERVNA

Mgr. Jan Hlavinka (Katedra experimentální fyziky, PřF UP Olomouc): *Electrical signalling and photosynthetic response upon local abiotic stress of plants*. Odborný seminář. PřF UP (tř. Svobody 26), učebna F8, 9.30 hod.

-red-

Další ročník Literární soutěže...

dokončení ze str. 1

V kategorii poezie skončil na druhém místě Michal Giacintov (CMTF) a třetí místo obsadila autorská dvojice Jakub Bortlík (PdF) a Roman Kučsa (FF). Čestné ocenění získala Kristina Nohavicová (FF). V kategorii próza obsadila druhé místo Veronika Hovorková (FTK) s povídkou „Zbožné přání“ a třetí skončil Jaroslav A. Polák (FF) s povídkou „Den předposledního soudu“. Čestné ocenění získal David Pravoslav Stefanovič (FF).

K příjemné pohodě, která mezi začínajícími literáty panovala přispělo i vystoupení cimbálové kapely Strunky.

(Ukázky vítězských prací uveřejníme v některém z příštích čísel Žurnálu UP) -chat-, foto na titulní straně -mo-

www.vtpup.cz
Univerzita Palackého v Olomouci
VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

Dovoluujeme si Vás pozvat na oslavu
II. NAROZENIN PODNIKATELSKÉHO INKUBÁTORU VTP UP

Která se bude konat ve středu 10. června 2009 v areálu VTP UP, Šlechtitelů 21, v Olomouci – Holicích (konečná autobusu 13 a 22) ve formě

SPORTOVNĚ ZÁBAVNÉHO ODPOLEDNE:

Přátelské posezení a pobavení při country muzice, něco málo k zakousnutí.

K poslechu a tanci zahraje hudební skupina Country Express Olomouc.

PROGRAM:

- 15.00 registrace družstev (registrace dopředu není nutná)
- 15.30 netradiční sportovní klání pro družstva i jednotlivce (každý dostane dárek)
- 16.00 občerstvení po náročném výkonu (maso, pivo, dobroty...ZDARMA)
- 18.00 vyhlášení výsledků a předání cen od 18 hodin volný program

Sportovní program je zajištěn ve spolupráci s ASC UP.

www.prijdterustknam.cz